

KAREL HERMANN-OTAVSKÝ:

Mezinárodní úprava radiodiffuse z hlediska ochrany rozhlasových podniků proti obchodnímu využívání jejich emisí.*)

Již pro interní zákonodárství jest to úkolem nesnadným upravit poměry radiodiffuse přiměřeným způsobem a rozhodnouti otázky alespoň ty nejnutnější, s nimiž se setkáváme v tomto oboru zájmovými střety tak bohatém.

Obtíže tím větší vzchází pro úkol obdobný z hlediska práva mezinárodního, a to zvláště pro úkol, jež si zvolil za předmět svých úvah letošní, v srpnu konaný, mezinárodní sjezd srovnávacího práva v Haagu, úkol to v nadpisu naznačený: nalézt prostředek, jímž by podle možnosti vydatným způsobem byla zabezpečena ochrana zájmům vysílacích podniků radiodifusních proti množícím se případům citelné újmy jim vzcházející z obchodního využívání jejich emisí.

Mezinárodní ochrana taková jest potřebou naléhavou. Ježto „vlny neznají hranic“, jest na snadě hojná příležitost k výdělkovému využití radiových vysílání pro třetí nepovolane osoby a do

*) V tomto článku jest podán podstatný obsah zprávy vypracované jeho autorem pro Mezinárodní sjezd srovnávacího práva, konaný v Haagu počátkem srpna letošního roku, jakožto jedním z generálních referentů ustanovených pro sjezdovou otázku v titulu článku tohoto uvedenou. Autor nemohl se pro osobní překážku sjezdu zúčastniti, takže se obmezil na zaslání resumé svého referátu a pak i jeho textu. Znění tuto uveřejněné různí se od textu zaslání tím, že jsou v něm vypuštěny odkazy k referátům speciálním (posud neuveřejněným), kteréžto podali pp. prof. Faluhelyi (Uhry), Caldwell (Spoj. Státy Severoamerické), Claxton (Kanada), prof. Dor (Belgie), W. Hoffmann (Německo) a de la Pradelle (Francie); dále pak přidány některé poznámky a odkazy literární, jež se jevily vzhledem k širšímu kruhu čtenářstva žádoucími. — Poznamenati jest, že dalšími generálními referenty byli pro uvedenou otázku pp. Homburg a du Pasquier. — K meritornímu usnesení o otázce radiodiffuse nedošlo

znává, rozvojem technických prostředků využití takové usnadňujících, stálého ještě vzrůstu.¹⁾

I. Vymezení problému.

1. Jde tu pouze o otázku úpravy mezinárodní, t. j. o úpravu střetů mezi vysílatelem a využitvatelem emise v vztazích mezinárodních. Tážeme-li se, kterýmto rysem se charakterisuje určitý vztah toho druhu jako mezinárodní, jest uvážiti, že beze vši pochyby bude použití úpravy národní, t. j. interní, v těch případech, kde jak vysílání tak i jeho využívání se děje v témže státě, kde tudíž předmět i čin nepovolného zásahu se kvalifikuje jako tuzemský (zásada teritoriality). Děje-li se naproti tomu využití emise v jiném státě nežli tato sama, jde o případ podléhající úpravě mezinárodní.

Ostatně jest jen málo států, jichžto zákonodárství nebo správa zabývaly se touto stránkou úpravy radiodiffuse.²⁾

na sjezdu; tento vyslovil po provedené výměně názorů pouze přání, aby právům vysílatelů zabezpečena byla ochrana mezinárodní a v důsledku toho rozhodl odkázati k dalším studiím otázku modalit a sankcí těchto práv.

¹⁾ Viz o tom zejména: T a b o u i s, L' utilisation commerciale v „Revue jurid. internat. de la radioélectricité“ V (1928) čís. 15., dále S m o s c h e w e r v téže „Revue“ (1930) str. 98 násl., též již dříve (1928) v „Gewerbl. Rechtsschutz u. Urheberrecht“, N e u g e b a u e r „Fernmelderecht mit Rundfunkrecht (1929) str. 708 násl., dále pak též příslušná jednání Mezinárodních sjezdů právnických o bezdrátové telegrafii.

²⁾ V Německu, které vykazuje nejnovější úpravu, přichází v úvahu § 9 odst. 2. nových ustanovení o rozhlasu (Bestimmungen über den Rundfunk) z 27. listopadu 1931 s příl. (otištěných v „Archiv für Funkrecht“ 1932 str. 82 násl.), jenž zní takto: „Šíření po živnostensku podání rozhlasových společností jest přípustné jen se svolením Říšské rozhlasové společnosti s r. o. v Berlíně.“

Srov. dále nové znění t. zv. zvláštních povolovacích podmínek pro rozhlasové sprostředkovny (Rundfunksvermittlungsanlagen) určené říšským něm. ministrem pošt z 29. prosince 1931., otištěné v „Archiv f. Funkrecht“ 1932 str. 157 násl. V § 11 odst. 1 se tu ustanovuje, že event. odporu příslušné rozhlasové společnosti (t. j. té, v jejímž vysílacím okrese sprostředkovna se nalézá) proti sestavě podání (Darbietungen), jež mají býti sprostředkovnou šířena, má podnikatel ihned vyhověti. Dále se ustanovuje, že jiná podání nesmějí býti přenášena, zvláště ne ze zvukových desek, přednášky atd.

2. **P o d m ě t o c h r a n y.** Otázka daná na pořad sjezdu srovnávacího práva mluví o „podnicích radiodiffuse“. Povšechně bylo by lze také mluvíti o stanicích vysílacích nebo ještě prostěji o „vysílatelích“, vesměs arci z toho vycházejíc, že těžiškem jest otázka, kdo emissi jakožto podnik vykonává: Vysílatelem v tomto smyslu není tudíž vlastník zařízení vysílacích jako takový, ani osoba provádějící technický akt emise resp. ten, kdo instaluje vysílací přístroj nebo uvádí jej v činnost; rovněž jím není autor vysílaného textu ani — při zprávách tiskových — zpravovatel resp. zpravodajská agencie, ani výkonný umělec přednášející do mikrofonu hudební nebo literární dílo umělecké, ani hlasatel („mluvčí“) o průběhu událostí, na př. zápasů sportovních a pod. Vysílatelem ve smyslu výše uvedeném jest ten, kým resp. v jehož jménu se vysílací podnik provozuje.

3. **P ř e d m ě t o c h r a n y.** Ve smyslu širším jsou to radioelektrická vysílání (emise), bez rozdílu svého obsahu; jsou to tedy jak emise děl literárních a uměleckých, zvláště též hudebních, tak i zprávy tiskové, finanční, sportovní a p. Ve smyslu přesném, užším, jest předmětem ochrany zájem vysílatele disponovati výhradně svými emisemi, pokud jde o jejich obchodní využívání.

4. Jde o ochranu proti určitým způsobům „v y u ž í v á n í“ (utilisace) emissí. Název ten jest dosti neurčitý. Podrobná exemplifikace obsažena ve speciálních zprávách o otázce té sjezdu podaných.

Využívatelem jest, kdo disponuje emisí tím, že sděluje buďto ji samu anebo aspoň její obsah třetím osobám, čímž rozšiřuje okruh osob, pro něž byla emise určena podle svého technického zařízení a tudíž také podle intence, kterou lze při vysí-

Z ostatních států jest uvéstí Dánsko (1930), Itálii (1928), Lotyšsko (1927), Luxemburg (1929), Portugalsko (1930), Španěly (1924) a Uhry (1927), v jichžto příslušných předpisech ať zákonných ať správních proniká více nebo méně rozhodně myšlenka ochrany vysílatele proti zneužití jeho emise. — Ostatně jsou státy účastné mezinárodní konvence radiotelegrafické ve Washingtoně v r. 1927 sjednané článkem 5. vázány zavéstí ochranu v tom směru. Viz k tomu W. H o f f m a n n v „Revue“ VI (1930) str. 119. — Na slabou celkem účinnost konvence Washingtonské poukazuje O. K u č e r a tamtéž na str. 19.

lateli předpokládati. Toto rozšíření děje se použitím technických prostředků způsobilých učiniti emisi bezprostředně přístupnou také ještě jiným osobám než přímým destinatářům anebo reprodukcí obsahu emise prováděnou v téže intenci.

Rozšíření přímého auditoria emise, t. j. toho, pro něž jest vysílání ve smyslu výše uvedeném bezprostředně určeno, může býti uskutečněno zejména těmito způsoby použití: rebroadcastingem, použitím amplionu zesilovače, zařízením centrální, redifusí (podle W. Hoffmanna „kodifusí“), zachycením emise na desky anebo pásy a její retransmisí atd. Reprodukce obsahu bude praktickou zejména v příčině emise zpráv a novinek, údajů cen resp. kursů a pod.³⁾

Naproti tomu nelze po našem soudu pokládati reprodukci vysílacího programu za zvláštní případ využití emise, nýbrž dlužno ji prostě podřaditi publikaci zpráv a novinek, stalo-li se uveřejnění programu radiodifusí.⁴⁾

5. V otázce na pořad sjezdu položené mluví se o využití „obchodním“. Jaký dosah přísluší tomuto přívlastku? V poradách mezinárodních právnických sjezdů telegrafie bezdrátové (Congrès juridiques internationaux de la T. S. F.) byla otázka o hospodářské kvalifikaci nedovoleného využití emisí opětovně diskutována. Na prvním sjezdu (1925) bylo v debatě o právu vysílatelově (zvláště o jeho právu přednosti využití zpráv tiskem) navrženo zpravodajem Vroonenem vyhraditi vysílateli každé lukrativní využití emise. Namítnut proti tomu (od Dieusyho) supponovaný případ, že podnikatel provázející cizince po městě zastaví vůz před otevřenou kavárnou, aby dal svým klientům příležitost slyšeti koncert tam konaný. Ačkoli tím svůj zisk třeba zvyšuje, nelze přece na něm nijakého platu požadovati. (Protokoly I. sj. str. 30.)

Po provedené diskussi bylo slovo „lucrative“ nahrazeno k návrhu předsedově (Titmanově) slovem „commerciale“.⁵⁾

³⁾ Srv. výklady citované již v poznámce 2., dále pak výklady Reberovy a Hoffmannovy na IV. mezinár. sjezdu bezdrátové telegrafie (Liège, 1930); prot. str. 60 násl., 68 násl.

⁴⁾ Jako zvláštní případ uvádí to zejména W. Hoffmann.

⁵⁾ Navržený text měl toto znění: „Aucune exploitation lucrative d'une émission par une personne à laquelle cette émission n'est pas destinée“.

Odkázati jest dále k protokolu o IV. sjezdu (Liège 1930) str. 83, zejména k obnovené diskussi o textu návrhu usneseného na sjezdu III. (v Římě, 1928), návrhu to směřujícího k doplnění článku 10 bis konvence pařížské revidované v Haagu 1925 o ochraně živnostenského vlastnictví novým případem čís. 3 tohoto znění: „toute utilisation dans un but lucratif d'une émission radioélectrique sans l'autorisation préalable de l'émetteur“. Zvláště bylo poznovu diskutováno nahrazení slov „but lucratif“ slovy „but commercial“.

Pro určení attributu „commercial“ jest tu poučným bližší průběh diskusse; zúčastnili se jí francouzští členové Mellet, Joubert, Homburg a Drouet.

Mellet dává přednost slovu „commercial“, ježto zahrnuje v sobě i pojem „lucratif“, kdežto Joubert vytýká naopak termínu „commercial“ příliš úzký jeho smysl. Generální referent Homburg cituje příklad o informacích bursovních: „Jakožto pouhý soukromý posluchač dostanu bursovní informace; použiji jich za účelem docílení zisku a přece tu nejsem obchodníkem“. — Joubert: „Jest to jednání za ziskovým účelem“. — Mellet: „Pak dlužno tedy žádati svolení vysílatele k vydání bursovního příkazu?“

Drouet přimlouvá se za nahrazení slov „but lucratif“ slovy „utilisation commerciale illicite“ a prohlašuje v příčině pojmu „commercial“ toto: „Jde tu zvláště o emisi informací, jichžto transmise má jakýs ráz výlučnosti vůči společnosti, která zaplatila korespondenty, aby získali informace, a to z první ruky, jež by mohla nabídnouti svým zákazníkům, zhusta jako doplněk programu. Třebas tito ničeho neplatí za tyto informace, jde tu přece — správně řečeno — o skutečné obchodní využití emise. A právě toto hledisko obchodní bude rozhodujícím pro použití zásad o ochraně proti nekalé soutěži na případy tu uvažované . . .“ — „Po mém soudu — pokračuje řečník — dáti jest obratu utilisation commerciale přednost před but lucratif. Příklad Homburgem před chvílí uvedený prokazuje, že nelze stíhati soukromníka, jenž informací z emise zachycených používá za účelem

ne peut avoir lieu sans indemnité.“ Usnesena resoluce tato: „Aucune exploitation commerciale d'une émission radioélectrique ne peut avoir lieu sans entente avec l'émetteur.“

lukrativním. Poznamenal bych, že tento příklad vede k úsudku dosti komplexnímu; avšak když organizace přejímá informaci pro jiného určenou a používá jí pro své zákazníky, dopouští se tím obmyslného obchodního využití a bude moci býti pro to stihána“.

6. Zbývá ještě poznamenati, že ve případech, kdy autor díla literárního nebo uměleckého sám své dílo vysílá anebo kdy vysílatel jest successorem ve právo autorské k dílu vysílanému, může nedovolené využití emise zahrnovati zároveň také zásah ve právo autorské; v takových případech tu bude pak, pokud uznáme ochranu vysílatele jako takového, dvojí ochrana téže osoby na snadě (konkurence ochrany).

Otázka položená na pořad sjezdu a tuto uvažovaná hledí však pouze k ochraně vysílatele jako takového.

II. Zevnější rámec mezinárodní ochrany.

Nejvhodnějším rámcem tu bude mezinárodní kolektivní konvence. Zvláště žádoucí a prospěšné bude pak vsunutí příslušného předpisu v konvenci pařížskou, revidovanou v Haagu v r. 1925 o ochraně živnostenského vlastnictví (propriété industrielle). Pro toto zařazení vyslovily se resoluce jednak III. jednak IV. mezinár. sjezdu právníckého o bezdrátové telegrafii (v Římě 1928 a v Liège 1930). Výhodnost jeho zdůrazňuje právem ve své speciální zprávě prof. G. Dor (Liège).⁶⁾

⁶⁾ Resoluce III. sjezdu (1928) zněla: „Le Congrès, considérant que la nécessité d'une protection tant nationale qu'internationale contre l'utilisation dans un but commercial des émissions radiophoniques se fait de plus en plus pressante; que d'autre part, cette protection ne touche en rien à celle accordée aux auteurs des oeuvres émises; émet le voeu: que l'Art. 10 bis de la Convention de Paris, révisée à la Haye en 1925, concernant la protection de la propriété industrielle soit complété par un paragraphe 3 dont la teneur suit: „toute utilisation dans un but lucratif d'une émission radioélectrique sans l'autorisation préalable de l'émetteur“. — Resoluce IV. sjezdu (1930) vykazuje rozdíl jednak v odůvodnění, jednak ve stylisaci návrhu. V prvním směru se praví „Considérant que si, sous réserve des droits des auteurs, artistes, interprètes et exécutants, il est loisible, au point de vue du droit civil, de capter librement pour l'audition privée des émissions de radio-diffusion, il est par contre illicite d'utiliser sciemment et sans autorisation

III. Právní podklad ochrany.

V příčině právního podkladu ochrany byla v doktríně resp. v soudní praxi zastávána různá hlediska: jsou to zejména:

1. Delikt ní odpovědnost využívatele.
2. Použití zásad o bezdůvodném obohacení (*actio de in rem verso*).
3. Ochrana proti určitým využívacím jednáním, třeba s i neobmyslným a bezvinným (odpovědnost za quasidelikty).
4. Uznání zvláštního subjektivního práva vysílatelova.
5. Ochrana proti nekalé soutěži.

K čís. 1. Odpovědnost delikt ní. Hlavním podkladem civilní odpovědnosti ve právech moderních jest čin nedovolený, *d e l i k t*. Pokud využití radiodifusní emise vykazuje povahu deliktu, bude využívatel, jehožto vinou byla vysílateli způsobena škoda, odpověden za ni podle zásady přijaté ve většině moderních zákonodárství civilních. Přes to by tato odpovědnost nedostačila ještě k plné ochraně vysílatel e, ježto by podle této všeobecné zásady chráněn byl jenom proti jednáním, jichž se využívatel dopustil ať obmyslně ať aspoň zavinile, a nemohl by zpravidla použití žaloby jiné než o náhradu způsobené mu škody.⁷⁾

K čís. 2. Bez důvodné obohacení.

Toto hledisko rovněž nevyhovuje. Zejména bude tu velmi ne snadno, ano zhusta zcela nemožno, prokázat i jednak újmu (ochuzení) vysílatel e, jednak vzájemný vztah mezi touto újmou — prokáže-li se tato — a obohacením využívatele. Dále pak jsou tu zájmy vysílatelovy nedostatečně chráněny potud, že jest jeho restituční žaloba obmezena jednak efektivním obohacením žalovaného jednak újmou žalovateli nastalou.

K čís. 3. Nedovolené činy bez obmyslu a viny.

Ochrana na tomto podkladě mohla by zjednat i jen zákonodárcova dispo sic e, kterouž by byly určité způsoby využití emise

préalable, dans un but commercial, des émissions présentant un certain caractère privatif". Navržený doplněk čl. 10 bis jest formulován potud odchylně vůči III. sjezdu, že slovo „lucratif“ jest nahrazeno slovem „commercial“ a slova „radioélectrique“ slovy „de radiodiffusion“.

⁷⁾ Zejména neměl by žalobu zdržovací jakožto ochranný prostředek prevenční.

prohlášeny za činy nedovolené i tenkrát, když staly se bez obmyslu a viny. Ovšem by tu, se zřetelem k nedosti určitým mezím pojmu „využívání“ (utilisace), bylo nutno determinovati přesně případy využití vyhrazené vysílateli v příčině jeho emisí, což by arci musilo vésti ku přesné, tuhé soustavě využívacích činů a tím k nedostatku pružnosti v oboru tak rychlého, ba překotného technického rozvoje tím citelnějším.

K čís. 4. Uznání subjektivního práva vysílatelova.

Nejpokročilejší soustavou ochrany jest přiznání subjektivního práva tomu, kdo chráněn býti má, a to práva, na základě jehož může brániti každému konání — třeba i bezvinnému — které má ráz nepovolaného zásahu v okruh zabezpečený výhradné dispozici oprávněného. Vůči zásahu takovému může oprávněný reagovati žalobou zdržovací („quasinegatorní“), pokud pak způsobena byla jednáním tím škoda ať obmyslně ať vinou zasahovatele, také žalobou o náhradu škody.

Co do povahy resp. obsahu práva vysílatelova setkáváme se v doktríně s různými formulacemi; jsou zejména tyto:

a) Právo osobnostní; jest to koncepce příliš všeobecná a neurčitá, neobmezí-li se na vztahy ryze osobní poutající se těsně k osobě oprávněného; při obmezení takovém však poskytuje zase příliš úzký podklad pro ochranu vysílatele.

b) „Vlastnictví vln“, „vlastnictví emisí“ — konstrukce to nemožná, používáme-li názvu „vlastnictví“ ve smyslu přesném. Avšak ani v širším smyslu nelze tu mluvit o „vlastnictví“ resp. o právu výhradné dispozice vlnami, ježto vyslané vlny, t. j. vykonané emise, unikají jakémukoli působení se strany vysílatele. Fysikálně nezáleží radioelektrické vlny než ve chvění se étheru, které vymyká se, jsouc skutečně, naprosto z dispozice vysílatele.

c) „Právo emise“, „právo na vyslání“ (Recht an der Sendung). Také této koncepci nedostává se přesnosti vzhledem k neurčitosti termínu „emise“ (fysikální skutkový zjev, činnost vysílatele, vyslaný obsah). W. Hoffmann definuje právo to (III. mezinár. sjezd právníků o telegrafii bez drátu v Římě 1928; prot. str. 107) jakožto právo využívati emise jakýmkoli způsobem. Bližší vytčení obsaženo též ve speciální zprávě prof Dora.

d) „Právo přednostního využití“, koncepce to přizpůsobená speciálně emisi informací tiskových a novinek.

e) „Soukromé právo podnikové“: koncepce zastávaná v moderní doktríně jakožto podklad společný pro ochranu zájmů tvořící obsah t. zv. živnostenského vlastnictví (propriété industrielle), a tudíž také pro ochranu proti nekalé soutěži. (Viz výklad hned následující.)⁸⁾

K čís. 5. Ochrana proti nekalé soutěži.

Jest to hledisko, jež přijímáme a jehož použití na projednávány tu problém jest předmětem úvahy v kapitole následující. Soustava ochrany proti nekalé soutěži jeví se býti nejzpůsobilejší zabezpečiti zájmy vysílatele nejenom z hlediska zákonodárství národních, zejména arci těch, v nichž jest obor ten pozitivně upraven, nýbrž zvláště také z hlediska práva mezinárodního. (Viz výše pod čís. II.)

Hledisko to nalézá dále opory jak v doktríně tak i v soudní praxi, jakož i v usneseních III. a IV. mezinárodního právníckého sjezdu v r. 1928 a 1930 (Řím a Liège) o vsunutí přiměřeného ustanovení o ochraně vysílatelů do čl. 10 bis konvence pařížské, revidované v Haagu v r. 1925 o ochraně živnostenského vlastnictví, článku to jednajícího o ochraně proti nekalé soutěži.

IV. Ochrana vysílatele pod hlediskem ochrany proti nekalé soutěži. (Čl. 10 bis pařížské konvence s navrženým ustanovením o ochraně emise.)

I. Pokud jde o doplnění čl. 10 bis konvence pařížské, revidované v Haagu, přijímám formulaci souhlasnou s tou, která byla navržena ve zprávě tajemníka Mezinárodního komitétu pro bezdrátovou telegrafii de la Pradelle. Podle toho by pak zněl doplněný čl. 10 bis takto:

„Smluvní státy jsou povinny zabezpečiti příslušníkům unie účinnou ochranu proti nekalé soutěži.

⁸⁾ Odkazují ke svému článku „Nekalá soutěž“ ve Slovníku veř. práva, konečný odstavec.

Jednáním nekalé soutěže jest každé soutěžné jednání přičítáno se slušným mravům v oboru živnostenském nebo obchodním.

Zejména budou musiti býti zapověděny:

1. všeliké činy rázu takového, že z nich může vzejíti jakým-koli prostředkem záměna s výrobky soutěžitele;
2. falešná tvrzení u provozování obchodu rázu takového, že se jimi zlehčují výrobky soutěžitele;
3. obchodní využívání vysílání radiodifusního bez předchozího svolení vysílatele“.

Výklad následující sleduje účel vyšetřiti dosah čl. 10 bis doplněného způsobem výše vytčeným, v použití jeho na uvažovanou námi otázku.

II. Obchodní využití radioelektrických vysílání podléhati bude aplikaci čl. 10 bis, bude-li, jak výše uvedeno, doplněn, za těchto podmínek:

a) Musí se charakterisovati jakožto jednání soutěžné ve vztahu k vysílateli. Zajisté že každé obchodní využití nemá této povahy. Jsou arci případy, kdy povaha ta jest naprosto evidentní, na př. při redifusi (kodifusi: —, srv. výše I., 4), rebroadcastingu, při použití sprostředkovacích radiofonických centrál jakož i při distribuci radiofonických emisí telefonem (případ to v Haagu v r. 1926 nastalý), ježto ve všech těchto případech může zmíněným použitím způsobeno býti zmenšení počtu vysílatelových abonentů, vzhledem k tomu, že příjemci emise druhotné nebudou míti zájmu abonovati se u vysílatele.

Jsou však také případy, kde povaha jednání jakožto soutěžných neproniká tak jasně, ano kde nebude lze vůbec povahy té zjistiti. Náleží sem případ, kdy prodávatel přístrojů bezdrátové telegrafie používá emise, aby koupěchtivým předvedl výhody přístrojů: tu jde zajisté nepochybně o obchodní využití emise, avšak beze vztahu soutěžného k vysílateli. Různým od toho případem jest, když prodávatel instaluje na ulici amplion k používání jeho pro reklamu svého podniku, ježto se tím stává emise přístupnou i neabonentům poblíže bydlícím a zmenšuje se tudíž, třebaž měrou obmezenou, potřeba abonementu, mimo to však používáním amplionu — v takovýchto případech zhusta velmi

silného — může nastati též kvalitativní znehodnocení emisse a v důsledku toho i odvrácení posluchačů od abonementu na úkor vysílatelův hmotný i mravní.

Nebude zajisté dále konkurence ve případech uvedených ve zprávě tajemníka de la Pradelle: jsou to případy obchodního využití vydáním obsahu emisse jakož i recepcí její, mají-li tyto akty povahu jen akcesorní vzhledem k podniku využívatele zcela různému od emisse.

Naproti tomu zachycení emisse na desky a používání jejich může pod pojem soutěže spadatí potud, pokud by mohlo vésti k redukci počtu nebo přílivu abonentů.

b) Využití emisse musí podle doplňku čl. 10 bis se kvalifikovati jakožto „obchodní“. Rozdílu mezi pojmem „obchodní“ a „lukrativní“ dotčeno se bylo již výše pod čís. I, 5.

Sdíleti jest tu hledisko zastávané v diskusi řečníky Melletem, Homburgem a Drouetem o využití vysílaných bursovních zpráv soukromým posluchačem (nikoli kupcem) za účelem docílení zisku. Tu není využití nedovoleného; využití to jest sice zištné, nikoli však obchodní. (Viz též níže pod lit. c.)

c) Obchodní využití musí býti aktem „příčícím se slušným mravům v oboru živnostenském nebo obchodním“ (čl. 10 bis odst. 2.).

Doplňkem navrženým jako čís. 3. článku 10 bis není každé obchodní využití emisse prohlášeno za nekalou soutěž, obdobně jak tomu není tak ani pod čísly 1 a 2 textu Haagského. Stačí v tom směru uvážiti případ čís. 1: Tu jest zajisté podmínkou kvalifikace jako nekalá soutěž, aby „jednání způsobilé vyvolati záměnu“ příčilo se slušným mravům života průmyslového resp. obchodního, neboť na př. použití pravého jména a způsobem pravidelným není zajisté nekalou soutěží, třebaš by in concreto mohlo vyvolati záměnu s výrobky konkurenta, jenž má náhodou totéž jméno; arci může ve případech stejnojmennosti (homonymity) i takovýto o sobě správný postup nabýti povahy nekalé soutěže, přistoupi-li k užívání tomu jednání nebo i jen passivní chování se účastníka, způsobilé zesíliti nebo rozmnožiti onu záměnitelnost přes míru situací stejnojmennosti objektivně danou.

Z téhož zásadního hlediska jest posouditi také náš nový, třetí případ v navrženém doplňku vytčený. Vlastnost nepovola-

ného využití emise jakožto obchodního nečiní je nutně jednáním přičícím se slušným mravům soutěže a nekvalifikuje je tudíž sama o sobě za nekalou soutěž. V tom směru dlužno teprve bedlivě zkoumati situaci, zda-li obchodní toto využívání chová v sobě živel neslušnosti (malhonnêteté) z hlediska mravů života průmyslového a obchodního. Posouditi tu bude konkrétní případ v jeho celistvosti, zvláště také obsah emise obchodně využitě a závažnost zájmu vysílatelova využitím oním ohroženého.

Zajisté bude tu značný rozdíl mezi případem obchodního využití vysílaných informací tiskových, na př. zpráv sportovních, informací politických, denních novinek, a případy využití emise děl literárních nebo hudebních: Ve skupině prv uvedené (informace) obmezovati se bude kvalifikace neslušnosti na využití v době poměrně velmi krátké, t. j. až do obyčejného rozšíření (divulgence) zprávy,⁹⁾ kdežto využití emise díla literárního resp. uměleckého nebude co do svého diskvalifika — obmezeno na dobu tak krátkou.

Dále nebude lze po našem soudu pokládati za nekalou soutěž vyučování jazykům, které se děje za pomoci jazykového kursu radiofonického ať použitím sluchátek ať třeba i amplionem pro kroužek pozvaných žáků, ovšem za podmínky, že osobní vyučování učitelovo má převahu vůči radiovému kursu, třebaž žáci platí jakous odměnu za poskytnutou jim účast na jeho poslechu. Skromný rozsah tohoto využití emise, třebaž má ráz utilisace v širším smyslu obchodní, nedopouští tu aplikace pojmu „neslušnosti“ ve smyslu čl. 10 bis odst. 2 konvence. — Táž shovívavost by však zajisté nebyla na místě vůči organizaci jazykové školy s vyučováním záležejícím výhradně nebo převážně v používání jazykových kursů radiově vysílaných.

Jakožto další ještě příklad obchodního využití emise, avšak bez kvalifikace nehonetnosti, uvéstí možno použití bursovních radiově vysílaných informací kupcem abonentem; vždyť možnost tohoto použití jest ponejvíce pohnutkou jeho abonementu, pokud jde o speciální rozhlas bursovní. Naproti vydává se takový abonent výtce nehonetnosti a dopouští se tudíž nekalé soutěže, když překročí meze tohoto normálního, také vysílatelom za dovolené po-

⁹⁾ Viz jednací protokoly I. mezinár. právníckého sjezdu str. 71 násl.: Homburg, Maillard.

kládaného, využití, když tedy na př. z obdržených informací „tvoří zboží“ (Hoffmann), sděluje je třetím osobám za plat (ne pouze za náhradu hotových výloh) používaje výsledků cizí práce a cizích nákladů pro svůj zisk.

Ze stejného hlediska bude dlužno posléze posuzovati obchodní využívání emisí v kavárnách, restauracích, hotelích. Zpravidla bude tu uznati na nekalou soutěž, s výjimkou asi jen případů skrovného používání pro obmezené kroužky posluchačů, kde netřeba se obávati ani hmotné ani morální újmy vysílatele.

III. Shrnujíce výsledky těchto úvah seznáváme, že navrženým doplňkem ke čl. 10 bis konvence nedostalo by se problému mezinárodní ochrany radioelektrických vysílatelů úpravy, jejížto použití by bylo prosté a snadné; ba naopak bude začasť — s výjimkou jen některých případů se skutkovou podstatou již a priori jasnou a nepochybnou — zapotřebí bedlivě vyšetřiti účel využíváním emise sledovaný, obsah emise, hodnotu, kterou má její výlučnost resp. určité trvání výlučnosti té pro vysílatele, posléze pak také rozsah a, v jisté míře, i kvalifikace posluchačstva a p.

Touto relativitou pojmu nekalé soutěže ve smyslu č. 10 bis, doplněného podle výše sděleného návrhu, stane se úkol jeho aplikace zhusta ovšem neobyčejně choulostivým; přes to však jest podmíněné tím pružné ochranné soustavě — zejména v oboru tak rychlého vývoje, jakým se vykazuje radiodiffuse — dáti rozhodně přednost před systémem tuhým, jenž by nedopouštěl hodnotiti individualitu případů konkrétních.